

Мультимедійні технології як засіб розвитку критичного мислення на уроках світової літератури

Ірина БЕРЕГОВА,

вчитель-методист, вчитель світової літератури

Характерним явищем сучасного етапу розвитку суспільства є стрімке зростання обсягу інформації та залучення інформаційних ідей, засобів і технологій майже до кожної галузі людської діяльності. Зміни в економічній, політичній, культурній, інтелектуальній сферах життя суспільства неминуче спричиняють необхідність модернізації системи освіти. В сучасній Україні утверджуються пріоритети розвитку демократичного суспільства, а отже, змінюється соціальне замовлення школі. Нинішній випускник – це передусім громадянин, який «творчо і критично мислить, активно й цілеспрямовано пізнає світ, усвідомлює цінність науки, праці та творчості для людини і суспільства, мотивований на освіту та самоосвіту протягом усього свого життя» [11, с. 89].

Для вирішення нових завдань необхідне застосування новітніх методів досягнення результату. Використовуючи досвід світової та вітчизняної педагогічної науки, варто вивчати й опанувати нові ефективні технології навчання і виховання, зокрема мультимедіа та розвиток критичного мислення. Відомі науковці та педагоги (Л.Виготський [5], С.Заїр-Бек [8], Д.Клустер [9], І.Муштавинська [11], О.Пометун [15]) стверджують, що навчальне заняття – це відкриття, дослідження, осмислення, оцінювання результативності діяльності (особливо самооцінювання), визначення стратегії узагальнення і поглиблення отриманих знань. Залученню учнів до вироблення власної думки в контексті навчальної програми, активному впровадженню в навчальний процес інформаційно-комунікаційних технологій, ідеї творчої співпраці учня і вчителя, розвитку в учнів аналітичного, творчого підходу до досліджуваного матеріалу присвячені наукові дослідження О.Федорова [19], Н.Челишевої [21], Г.Онкович [13]. Питанням застосування мультимедійних технологій в освіті також присвячені праці українських та зарубіжних науковців, зокрема Р.Гуревича, М.Кадемії [6], О.Пехоти [14], О.Полат [15], І.Дичківської [7], С.Сисоєвої [16], Е.Федорчук [18] та ін.

Метою статті є з'ясування можливостей застосування медіатекстів та аналіз шляхів їх використання як основи розвитку критичного мислення, обґрунтування можливості та необхідності роботи з медіатекстом під час вивчення світової літератури і на основі його дидактичних можливостей та критеріїв оцінювання інформації.

Ключовим результатом такої роботи є інтелектуальне і духовне збагачення учня, а не звичайна

передача знань. Ці принципи становлять підґрунтя освітньої технології розвитку критичного мислення. Технологію вважають відносно новою, однак варто зазначити, що її принципи пов'язані з ідеєю творчої співпраці учня та вчителя, розвитку в учнів аналітичного і творчого підходу до досліджуваного матеріалу, яка висловлена психологом Л.Виготським [5].

Сучасний урок неможливо уявити без застосування мультимедіа, а вчителю все складніше працювати без допомоги комп'ютера. Застосування ІКТ дає змогу більш ефективно використовувати навчальний час, доступніше пояснювати новий матеріал, узагальнювати, повторювати, здійснювати контроль, робити процес навчання насиченим, живим і цікавим.

Розглянемо переваги мультимедійного уроку. Насамперед, це зацікавленість гімназистів. Інформація з екрану монітора, інтерактивної дошки, проєктора, телевізора сприймається ними набагато краще, ніж з підручника. Справді, мультимедіа «дає можливість використовувати не просто наочність, а застосовувати інформацію, відеозображення, звук для того, щоб матеріал, який вивчається, став доступнішим. Такий урок активізує розумову діяльність учнів, розвиває спеціальну або загальну обдарованість, формує знання, стимулює пошук, творчість» [1, с. 24].

Досить важливим є етап підготовки до уроку. Вчителю необхідно визначити певну тему в програмі та вибрати оптимальні засоби структури навчального матеріалу. Раціональна організація робочого часу дає змогу наповнити заняття, передбачає підготовку інформації заздалегідь, її вдалий дизайн

з тим, щоб за необхідності використати його на уроці. З огляду на це заощаджується час для надання більшого обсягу інформації, повторення та закріплення. Відповідно, діалог з класом і візуальний контакт не перериваються. Змінюється естетика уроку, оскільки використовуються потужні інструменти – PowerPoint, Paint. net.

Пріоритетним засобом розвитку критичного мислення вважаємо презентацію, бо саме вона дозволяє представити навчальний матеріал чітко, виразно, системно, поєднуючи таблиці, схеми, портрети, ілюстрації, відеотексти, кольори, звуки тощо. Гімназисти охоче беруться за самостійне розроблення електронних презентацій тем, навіть проєктів, проте не завжди вміють правильно зорієнтуватися в розмаїтті навчально-наукового матеріалу, задовольняються лише фактами, не розкриваючи їх причин, не розуміючи наслідків. Часто учнівські презентації охоплюють досить великі за обсягом тексти, які не мають стилістичної єдності. З огляду на це особлива увага на уроках літератури надається формуванню медіаосвітніх умінь як складової розвитку критичного мислення. Прикладом такої роботи є експериментальний курс «Медіакультура», який викладається в нашій гімназії для учнів 10–11-х класів.

Підготовку до виконання творчого завдання у формі презентації необхідно розпочинати ще у 8–9-х класах з формування таких умінь: знаходження необхідної інформації в різних джерелах, критичного її осмислення, аналіз, синтез, систематизація відповідно до поставленої проблеми, виділення головного, приведення до стилістичної єдності. Учні повинні мати уявлення про поєднання науковості, стилістичності, чіткості розміщення інформації на слайді, про підхід до кольорного і звукового супроводу.

Перший досвід створення презентації з літератури гімназисти отримують у 8-му класі в процесі виконання дослідницької роботи в рамках реалізації проєкту «Японська класична поезія». Восьмикласники мають представити оригінальну філософію та культуру Японії, життя і творчість видатних поетів, особливості жанрів хоку і танка. Робота проходить у малих творчих групах, що дозволяє охопити значний обсяг матеріалу. Знання та вміння, сформовані під час пошуково-дослідницької діяльності, стають у нагоді на уроках літератури з використанням технології критичного мислення. На жаль, на вивчення цієї теми в програмі відводиться мінімальна кількість навчального часу, тому важко переоцінити роль мультимедійних технологій, що дозволяють активізувати навчальний процес, в короткі терміни узагальнити, систематизувати, поглибити знання, використати міжпредметні зв'язки, розвинути інтелектуальні та творчі здібності учнів.

Технологія розвитку критичного мислення будується на проблемних запитаннях: простих (вимагають знання фактичного матеріалу); уточнювальних (сприяють вмінню висловлювати власні думки); інтерпретаційних (ведуть до усвідомлення причин

явищ, вчинків); практичних (перетворюють знання на уміння); творчих (розвивають творче мислення); оцінювальних (формують вміння самооцінювання).

З огляду на вищевикладене урок у рамках цієї технології зазвичай охоплює такі етапи (стадії): виклик (виділення аспекту, на якому необхідно загострити увагу); осмислення (занурення в нове); читання з позначками (аналітична робота з текстами художньої, критичної, навчальної літератури на цьому етапі з монотонної перетворюється на цікаву); рефлексія (оцінювання результатів роботи).

Найпростіший і найефективніший прийом технології розвитку критичного мислення на уроках літератури – складання таблиці «ЗНАВ – ЗНАЮ – ХОЧУ ДІЗНАТИСЯ». Він розвиває розумові здібності гімназистів, сприяє виробленню власної позиції. За допомогою цієї таблиці учні систематизують знання з певної теми.

Розглянемо фрагмент уроку з вивчення теми «Петербург Ф.Достоевського». На стадії виклику перед учнями поставлено запитання: «Яким є Петербург у вашому уявленні?» Перед ними розміщено слайд-таблицю «ЗНАВ – ЗНАЮ – ХОЧУ ДІЗНАТИСЯ» в початковому вигляді. Десятикласники заповнюють першу графу таблиці «Знав». Під час роботи для активізації процесу пізнання і створення емоційного настрою демонструються слайди з видами Петербурга. Як звуковий супровід використовуються «Романс» Г.Свиридова, уривки з поеми О.Пушкіна «Медный всадник».

На стадії осмислення пропонується заповнити другу графу слайду-таблиці. Гімназисти відповідають на запитання, що вони дізналися про Петербург Ф.Достоевського під час аналітичного читання роману. Робота супроводжується показом слайдів з ілюстраціями до роману художників П.Боклевського та І.Глазунова. Звучить Симфонія №2 Альфреда Шнітке, що створює особливий емоційний і творчий настрій. Звертаємося до цієї таблиці і на стадії рефлексії. Залишилася незаповненою третя колонка «Хочу дізнатися» – осмислення причин конфлікту між Раскольниковим і світом, що ним заперечується (домашнє завдання до наступного уроку).

Отже, за допомогою прийому складання таблиці «ЗНАВ – ЗНАЮ – ХОЧУ ЗНАТИ» знання приведені до системи, пізнавальний процес активізовано, виявлено необхідність подальшої пізнавальної діяльності учнів для розв'язання проблеми.

Такий самий результат дає і застосування у процесі навчання прийому синквейна. Наприклад, на стадії виклику гімназістам пропонується слайд «Алгоритм написання синквейна», де вони формулюють власне уявлення про Петербург. На етапі осмислення створюється синквейн «Петербург у романі Достоевського», де формулюємо висновок.

Ефективно працює і прийом кластера. Його суть полягає в тому, що на мультимедійній дошці записується основне слово (визначення теми), а навколо (на зразок сонечка) фіксуються ідеї (у вигляді слів чи малюнків) – кластери, співвідносні з темою.

Прийом застосовуємо як на стадії виклику, так і на стадії рефлексії. У результаті роботи створюються опорна схема або конспект. Учитель обов'язково готує до уроку вихідний вид кластера (слайд 1) і заповнений (слайд 2), щоб учні могли самостійно оцінити рівень власних знань, усунути прогалини, розробити стратегію подальшої роботи з дослідження проблеми.

На різних етапах уроку розвитку критичного мислення успішно працює прийом «товстих» і «тонких» запитань. Гімназисти вже вміють розрізняти «тонкі» запитання (потребують однозначної відповіді) і «товсті» (потребують розгорнутої відповіді). На слайді зображується таблиця, що складається з двох відповідних стовбців, і формулюється запитання, які мотивують аналітичну діяльність.

Сучасні технології дозволяють успішно використовувати в мультимедійному уроці фрагменти відеофільмів. Використання відеоінформації й анімації може значно підсилити навчальний ефект. Саме фільм, а точніше – невеликий навчальний фрагмент, найбільшою мірою сприяє візуалізації навчального процесу, поданню анімаційних результатів, імітаційному моделюванню різних процесів в реальному часі. Там, де в навчанні не допомагає нерухома ілюстрація чи таблиця, може допомогти багатовимірна рухома фігура, анімація, кадроплан, відеосюжет тощо. Однак під час використання відеоінформації не варто забувати про збереження темпу уроку – відеофрагмент має бути коротким за часом. Важливо подбати і про забезпечення зворотного зв'язку з учнями, тобто відеоінформація має супроводжуватися запитаннями розвивального характеру, що спричиняють діалог, коментування тощо. У жодному разі не можна допускати перетворення учнів на пасивних глядачів, необхідно замінити звуковий супровід відеофрагмента живим мовленням учителя й учнів.

Важливим моментом мультимедійного уроку є заочні екскурсії – перегляд документальних фільмів. Вони розширюють кругозір учнів, слугують відеопідтримкою уроку, надають можливість віртуально відвідати Париж, Відень, Петербург та інші міста. Зокрема, в 7-му класі під час вивчення балад Й.Гете і Ф.Шіллера вважаємо за доцільне ознайомити учнів із містом Веймар, де жили й творили великі німецькі митці, продемонструвати всесвітньо відомий музей, показати пам'ятник двом друзям-поетам за допомогою віртуальної екскурсії в часі та просторі. Такий матеріал справить враження і допоможе учням зрозуміти сенс більш складних творів цих поетів у старших класах.

Вважаємо за доцільне використовувати навчальні документальні біографічні фільми, що зацікавлюють дітей, або відеофільми – історичні довідки про видатних особистостей, розповіді про картини за літературними творами, звертаючись до суміжних видів мистецтва. Опитування після перегляду засвідчує: учні не лише відтворюють біографічні

моменти життя, а й орієнтуються в особливостях філософії митця.

Значний вплив на гімназистів старших класів мають художні фільми – біографії письменників, чия творчість вивчається на уроках світової літератури. Звичайно, не варто перетворювати урок на кінозал, однак окремі епізоди стають невід'ємною складовою вивчення художнього твору. Незабутнім для одинадцятикласників був перегляд французького фільму «Камю» (2007), епізоду повернення Сергія Єсеніна до рідного села з далекої Америки (серіал «Єсенін», 2005).

Важливе значення має і так звана звукова ілюстрація як додатковий канал інформації. Наприклад, зображення тварин або птахів може супроводжуватися їх звуконаслідуванням, а ілюстрація до твору чи фотографія автора – його промовою. Зрештою, звук може відігравати роль навчального звукового супроводу наочного зображення, анімації, відеоролика. Більш прийнятним буде використання звуку як навчального тексту в процесі самостійної підготовки до уроку.

Аудіотексти використовуються з метою ознайомлення з голосом і манерою виконання відомих письменників і поетів. Наприклад, під час вивчення в 11-му класі творчості Анни Ахматової учням пропонується прослухати в авторському виконанні твори, що дає змогу краще зрозуміти стиль поетеси, відчути мелодіку вірша. Інколи такий вид роботи використовують з метою еталонного прочитання, до якого варто прагнути. Наприклад, вірш Олександра Блока «Скіфи» у виконанні Наталі Белохвостикової (х/ф «У озера» Сергія Герасимова). Підсилюють інтерес до уроків літератури і творчості майстрів слова відеокліпи, створені за піснями та віршами, що вивчаються за шкільною програмою. Учні не просто переглядають якусь презентацію чи відеоролик, а й виконують заздалегідь запропоновані завдання. У процесі перегляду вони можуть записувати основні факти, дати, складати тезисний чи простий план, а це у свою чергу дає можливість розвивати загальнонавчальні вміння і навички.

Поширеним у нашій практиці є перегляд фрагментів екранізації літературних творів, що здійснюється через мережу Інтернет (online). У кабінеті світової літератури зібрано відеотеку майже всіх програмних творів. Їх перегляд супроводжується запитаннями: які події передували певному моменту і які будуть далі? Чи збігаються ваші уявлення про героїв з авторськими? Які риси зовнішності героя взяли до уваги творці фільму? Чи правильно передано у фільмі інтер'єр, опис природи, костюми героїв?

Перед переглядом епізоду можна давати завдання проблемного характеру, а потім провести бесіду. Зокрема, на уроці «Психологізм Ф.Достоевського» за романом «Преступление и наказание» пропонується такі запитання: який композиційний прийом проілюстровано певним епізодом з фільму? Чим символічне те, що каяття Раскольникова слухає не

тільки Соня Мармеладова, а й Свидригайлов? Які традиційні для російської класики типи героїв представлено в романі «Преступление и наказание»?

Отже, відеофрагменти використовуються як ілюстрації до твору, співставлення авторської та режисерської інтерпретацій, художнього тексту та відеофрагмента.

Зазначимо, мультимедійні технології можна застосовувати на будь-якому етапі заняття та на уроках різних типів. Наприклад, подача оглядових тем зазвичай зводиться до лекції вчителя й пасивного слухання учнів. За таких умов дитина запам'ятовує зовсім небагато інформації. До того ж репродуктивний метод позбавляє учнів можливості виявляти індивідуальні творчі здібності. Натомість використання мультимедіа дає набагато кращий результат. Зокрема, на вступному уроці в 11-му класі з теми «Історико-соціальне тло доби. Вплив філософських та інших концепцій на формування світогляду людини ХХ століття» виявляється можливість не лише структурувати складний теоретичний матеріал в логічні групи, а й виділити в кожній головне, звернути увагу на історичні особливості цього часу, ілюструвати сухий теоретичний матеріал зразками живопису, кіномистецтва.

Для вчителя важливо сформувати у вихованців ті риси особистості, які в майбутньому допоможуть їм успішно адаптуватися в суспільстві. Ці завдання значною мірою вирішуються міжпредметними зв'язками у змісті освіти, що забезпечується мультимедійними технологіями.

Розглянемо критерії відбору міжпредметних зв'язків, фактів, явищ:

– використання тих із них, без яких неможливо вивчити предмет (наприклад, для повісті М.Гоголя «Тарас Бульба» – це історія Запорозької Січі, боротьба українського народу з польською шляхтою);

– опертя на ті, що пояснюють, ілюструють матеріал (вивчаючи романтизм, звертаємося з учнями не тільки до творів літератури, а й живопису, скульптури, музики тощо. Вдало розкривають настрої поетів-романтиків картина Е.Делакруа «Свобода на барикадах» та «Революційний» етюд Ф.Шопена);

– використання тих, що викликають емоційний вплив (ознайомлення з поетичною збіркою О.Блока «Стихи о Прекрасной Даме» починається з відео-презентації Казанського собору в Санкт-Петербурзі та церковних співів. Це сприяє більш глибокому розумінню стану ліричного героя);

– використання прийомів навчально-продуктивної діяльності і навичок, сформованих на уроках з інших предметів. Наприклад, на урок позакласного читання учням потрібно новелу Гі де Мопасана «Місячне сяйво» оформити ілюстративно (дібрати зоровий образ із галереї художників-імпресіоністів) та озвучити (дібрати музичний супровід).

Мультимедійні презентації дають можливість відобразити асоціації, що постали за читанням художнього тексту. Використовуючи власну уяву, учень відкриває для себе безмежний світ літератури,

повний образів, фарб, звуків. Також учні мають більше можливостей для організації самостійної дослідницької, пошукової діяльності. Під час роботи над презентацією з теми «Рільке й Україна» в учня розвиваються навички володіння інформаційною культурою, індивідуальні особливості, пошук, розширюються знання географії, історії.

Водночас розвиваються навички створення та редагування електронних презентацій, відбору і розміщення на слайді матеріалу для електронної презентації, демонстрації електронної презентації, що ілюструє публічний виступ, використання інформації, що міститься в мультимедійних продуктах, для вирішення своїх завдань, створення презентацій у програмі MS PowerPoint, Caco, Prezi.

Однак під час використання мультимедійних технологій постають певні проблеми. Готуючи презентаційний матеріал, учні часто використовують надмірну кількість фактів, малюнків, не замислюючись над тим, як вони допомагають досягненню поставленої мети. Іноді надмірно захоплюються анімаційними ефектами, що ускладнює сприймання зображення, припускаються орфографічних помилок. Тому будь-який матеріал, що має демонструватися на уроці, вчитель ретельно перевіряє, разом з учнями виправляє, творчо опрацьовує, поводить тактовно й коректно, аби не образити і не принизити дитину. Учні з розумінням ставляться до зауважень, коригують роботи, набуваючи певних навичок.

Використовуючи мультимедійні технології, варто не забувати: уроки літератури – для вивчення саме літератури, і твір письменника не можуть замінити жодні фільми чи відеокліпи. Інноваційні технології виконують допоміжну функцію, аби досягти більшого ефекту в сприйманні та розумінні літературного твору. Лише за таких умов учитель досягне ефективності у своїй роботі, а вміння, набуті учнем у процесі роботи з мультимедіа, допоможуть згодом стати успішним в будь-якій професійній діяльності.

Отже, застосування мультимедіа має величезне значення для розвитку критичного мислення гімназистів, сприяє розкриттю індивідуальних пізнавальних і творчих здібностей, допомагає самовизначитися та самореалізуватися, створює базу для нових видів діяльності.

Література

1. *Аствацатуров Г.О.* Дизайн мультимедійного урока. Методика, технологические приемы, фрагменты уроков / Г.О. Аствацатуров. – М.: Педагогика и образование, 2008. – 136 с.
2. *Бахтин М.М.* Понимание и текст / М.М. Бахтин // Хрестоматия по философии: учеб. пособие / сост. П.В. Алексеев. – М.: ТК Велби, Проспект, 2007. – С. 382–389.
3. *Беспалов П.В.* Компьютерная компетентность в контексте личностно ориентированного обучения / П.В. Беспалов // Педагогика, 2003. – №4. – С. 41–45.
4. *Бэкон Ф.* Заблуждения людей / Ф.Бэкон // Хрестоматия по философии: учеб. пособие / сост. П.В. Алексеев. – М.: ТК Велби, Проспект, 2007. – С. 270–273.

5. *Выготский Л.С.* Психология развития человека / Л.С. Выготский. – М.: Эксмо, 2005. – 1136 с.
6. *Гуревич Р.С.* Інформаційно-комунікативні технології в навчальному процесі і наукових дослідженнях / Р.С. Гуревич, М.Ю. Кадемія. – К.: Освіта України, 2006. – 395 с.
7. *Дичківська І.М.* Інноваційні педагогічні технології: навч. посібник / І.М. Дичківська. – К.: Академвидав, 2004. – 351 с.
8. *Заир-Бек С.И.* Развитие критического мышления на уроке: пособие для учителей общеобразовательных учреждений / С.И. Заир-Бек, И.В. Муштавинская. – М.: Просвещение, 2011. – 223 с.
9. *Клустер Д.* Что такое критическое мышление? / Д.Клустер // Критическое мышление и новые виды грамотности: сборник / сост. О. Варшавер. – М.: ЦГЛ, 2005. – С. 5–12.
10. *Лактіонов О.Б.* Мультимедіа – новий напрям комп'ютеризації освіти / О.Б. Лактіонов // Рідна школа. – 1993. – №3. – С. 25.
11. *Муштавинская И.В.* Технология развития критического мышления на уроке и в системе подготовки учителя / И.В. Муштавинская. – СПб.: КАРО, 2009. – 144 с.
12. *Нечитайлова Е.В.* Медиатекст как основа развития критического мышления школьников / Е.В. Нечитайлова // Проблемы современного образования. – 2011. – №5. – С. 89–95.
13. *Онкович Г.В.* Технології медіаосвіти / Г.В. Онкович // Новітні засоби навчання: проблеми впровадження та стандартизації. – [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: evartist.narod.ru/mdo/lit/03/128.doc
14. *Освітні технології: навчально-методичний посібник / За заг. ред. О.М. Пехоти.* – К.: А.С.К., 2001. – 256 с.
15. *Пометун О.* Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: науково-методичний посібник / О.Пометун, Л.Пироженко. – К.: А.С.К., 2004. – 192 с.
16. *Сисоєва С.О.* Основи педагогічної творчості: підручник / С.О. Сисоєва. – К.: Міленіум, 2006. – 344 с.
17. *Стил Дж.Л.* Основи критического мышления: междисциплинарная программа: пособие 1 / Дж.Л. Стил, К.Мереди, Ч.Темпл, С.Уолтер. – М.: Изд-во «ИОО», 1997.
18. *Сучасні педагогічні технології: навчально-методичний посібник / Автор-укладач Е.І. Федорчук, Кам'янець-Подільський: АБЕТКА, 2006. – 212 с.*
19. *Фёдоров А.В.* Развитие критического мышления в медиаобразовании: основные понятия / А.В. Фёдоров // Инновации в образовании. – 2007. – № 4.
20. *Хайрулліна Т.Г.* Активні методи навчання та виховання / Т.Г. Хайрулліна // Відкритий урок. – 2001. – №1–2. – С. 64–76.
21. *Челышева И.В.* Методические основы анализа произведений медиакультуры / И.В. Челышева // Актуальные задачи медиаобразования: сборник научно-методических статей к конференции «Актуальные задачи медиаобразования в условиях расширения общественного участия в управлении образованием» (7–9 декабря 2009 г.) – Екатеринбург: Банк культурной информации, 2009. – С. 52–56.

Анонсації

Ірина БЕРЕГОВА

Мультимедійні технології як засіб розвитку критичного мислення на уроках світової літератури

У статті висвітлено проблему використання різноманітних мультимедійних технологій у процесі розвитку критичного мислення на уроках світової літератури. Обґрунтовано переваги мультимедійного уроку, представлено рекомендації щодо виконання творчого завдання, а також застосування мультимедіа на різних етапах уроку. Акцентується на доцільності розвитку й використання міжпредметних зв'язків, які надають учням можливість глибше усвідомити сенс літератури як складової світового мистецтва та духовної книги життя.

Ключові слова: мультимедійні технології, критичне мислення, мультимедійний урок, медіакультура, міжпредметні зв'язки.

Ірина БЕРЕГОВА

Мультимедійні технології як средство розвитку критического мышления на уроках мировой литературы

В статье освещена проблема использования мультимедийных технологий в процессе развития критического мышления на уроках мировой литературы. Обоснованы преимущества мультимедийного урока, представлены рекомендации по подготовке творческого задания, а также применению мультимедиа на различных этапах урока. Акцентируется на целесообразности развития и использования межпредметных связей, предоставляющих учащимся возможность познать смысл литературы как составной части мирового искусства и духовной книги жизни.

Ключевые слова: мультимедийные технологии, критическое мышление, мультимедийный урок, медиакультура, межпредметные связи.

Iryna BEREGOVA

Multimedia technologies as a method of the development of critical thinking at the world literature lessons

The article reveals the problem of the using of various forms and means of multimedia technologies in the process of the development of critical thinking at the world literature lessons. It substantiates the benefits of the multimedia lesson, presents the recommendations concerning the realization of creative tasks and the using of multimedia at the different stages of the lesson. The accent is made on the feasibility of the development and using of the interdisciplinary connections that gives students an opportunity to understand the profound meaning of the literature as a part of the world art and the spiritual book of life.

Keywords: multimedia technology, critical thinking, multimedia lesson, media culture, interdisciplinary communication.